
Kuntalaisaloite pitäjä-nimityksen käyttöönottamisesta Sastamalan liitoskunnista

KHALL 02.02.2026 § 19
656/07.02.00/2025

Sastamalan kaupungin kirjaamoon on jätetty seuraava kuntalaisaloite 6.9.2025:

”Kuntalaisaloite Sastamalan kaupungille

Sastamalan kaupunki on Pirkanmaan maantieteellisesti laajin kunta, joka on muodostunut useiden kuntaliitosten kautta. Liitoskuntien alueilla on tarvetta tukea asukkaiden identiteettiä sekä lisätä heidän osallisuuden tunnetta. Lisäksi on tarvetta lisätä liitoskuntien tunnettuutta uusien asukkaiden ja matkailijoiden houkuttelemiseksi. Laajan kunnan eri alueiden paikantamista on myös tarpeellista parantaa. Pitäjä-nimityksen käyttöönotto vanhojen liitoskuntien alueista vahvistaisi asukkaiden osallisuutta sekä edistäisi alueiden myönteistä kehitystä ja paikantamista. Näitä alueita Sastamalassa ovat:

- Vammala, johon Karkku, Tyrvää ja Suodenniemi liittyivät,
- Mouhijärvi,
- Äetsä, jonka muodostivat Kiikka ja Keikyä
- ja Sastamalaan liittynyt Kiikoinen.

Selvitettäessä, mistä liitoskunnista käytettäisiin pitäjä-nimikettä on merkittävää osallistaa kuntalaisia ja huomioida heidän näkemyksensä.

Kotimaisten kielten keskuksen nimistönhuolto on suosittanut, että maalaismaisista liitoskunnista voisi käyttää nimitystä pitäjä. Pitäjä-nimityksellä entinen kunta erottuisi uuden kunnan muista kylistä tai kaupunginosista. Pitäjä-nimityksen käyttö ei toisi mukanaan lakisääteisiä velvoitteita tai muutoksia, vaan kyse olisi viestinnässä käytettävästä nimityksestä. Liitoskunnista käytetään nykyään muunmuassa nimikkeitä ”entiset kuntakeskukset”, ”alueet”, ”kylät” ja virallisempaa versiota ”kaupunginosa”. Nämä vaihtoehdot eivät kuvaa pitäjiä niille kuuluvalla ilmeellä. Uudistuksella markkinointi ja viestintä liitoskunnista olisi dynaamisempaa ja pitäjien luonnetta kuvaavampaa.

Suomen kielen lautakunta suosittelee, että vanhoja kunnan nimiä käytetään entisen kunnan alueista. Lautakunnan mukaan paikannimen tärkein tehtävä on paikantaa kohteensa. Erityisen tärkeitä yksiselitteiset nimet ovat silloin, kun opastetaan ihmisiä tiettyyn paikkaan tai kerrotaan vaaratilanteesta laajassa kunnassa. Lisäksi lautakunnan mukaan vanhat paikannimet ovat osa asukkaiden identiteettiä. Joensuun kaupunki on toteuttanut vastaavanlaisen pitäjä-uudistuksen ja heidän osallisuus- ja vetovoimalautakunta hyväksyi uudistuksen yksimielisesti 17.5.2022. Siellä pääväylien varteen on pystytetty myös pitäjäkyltit, joissa lukee esimerkiksi ”Joensuun kaupunki, Enon pitäjä”. Tällä tavalla uudistus

ei myöskään vähennä koko Sastamalan tunnettuutta vaan lisää sitä. Vaikka tämän hankkeen toteutus olisi ollut parempi vuosikymmen sitten, on silti parempi myöhässä kuin ei milloinkaan!

Edellä esille tuotuun perustuen esitämme, että Sastamalan kaupunki aloittaa valmistelun yhteistyössä liitoskuntien asukkaiden ja niitä edustavien yhdistysten kanssa:

1. Pitäjä-nimityksen käyttöönottamiseksi viestinnässään Sastamalan liitoskunnista.
2. Tietojen ja markkinointimateriaalin julkaisemiseksi kustakin pitäjistä kaupungin verkkosivuilla.
3. Selvittää pitäjä-kylttien pystyttämistä pääväylien varsille Joensuun kaupungin mallin mukaisesti.

Kiikoisten Kotiseutuyhdistys ry

vpj Kristiina Pohjolainen, Sastamala 15.8.2025

Keikyän Museo- ja Kotiseutuyhdistys ry

pj Heli Vinha, Sastamala 15.8.2025

Kiikan Kyläseura ry

pj Helena Hemilä, Sastamala 27.8.2025

Mouhijärvi-Seura ry

pj Heimo Hanhilahti, Sastamala 29.8.2025

siht. Rainer Sillanpää, Sastamala 29.8.2025

Suodenniemi-Seura ry

pj Auli Horelli, Sastamala 2.9.2025”

Muutamilla paikkakunnilla on pitäjä-nimitystä jo ryhdytty käyttämään. Nimityksen käyttöönotosta ei ole lainsäädännössä määräyksiä ja kunnan osa voi julistautua pitäjäksi ilman kunnan päätöstä, mutta kunnan hallinnossa virallisen nimityksen käyttöönotosta on oltava linjauspäätökset.

Aloite on hyvin perusteltu eikä pitäjä-nimityksen käyttöönotolle ole lainsäädännöllistä estettä. Sen käytön voidaan nähdä vahvistavan positiivisella tavalla liitoskuntien identiteettiä.

Kaupungin johtoryhmä on käsitellyt aloitetta ja sen valmistelua kokouksissaan 6.10.2025 ja 15.12.2025 ja puoltanut pitäjä-nimityksen käyttöönottoa Sastamalan liitoskunnista. Lisäksi se esitti pitäjä-nimitykseen liittyvän tietouden lisäämistä markkinoimistarkoituksessa kaupungin verkkosivuilla, jota myös pitäjissä toimivat tahot voivat hyödyntää ja omalta osaltaan tarvittaessa täydentää. Johtoryhmä ei nähnyt tarkoituksenmukaiseksi erillisten pitäjä-kylttien pystyttämistä pääväylien varsille.

Valmistelija hallintojohtaja Tapio Rautava, viestintä- ja markkinointipäällikkö
Maarit Rapp

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Sastamalan kaupunki ottaa viestinnässään käyttöön pitäjä-nimityksen Sastamalan liitoskunnista Karkku, Keikyä, Kiikka, Kiikoinen, Mouhijärvi ja Suodenniemi. Nimityksissä käytetään muotoa "Sastamalan kaupungin Karkun/Keikyän/Kiikan/Kiikoisten/ Mouhijärven/Suodenniemen pitäjä". Vammalan tai Tyrvään osalta ei käytetä pitäjä-nimitystä, mutta Sastamalan keskustasta käytetään nimitystä Vammala, "Sastamalan kaupungin keskusta Vammala".

Kaupungin verkkosivuille lisätään kaupungin markkinoimistarkoituksessa pitäjä-nimitykseen liittyvää tietoutta, jota myös pitäjissä toimivat tahot voivat hyödyntää ja omalta osaltaan tarvittaessa täydentää.

Päätös

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen puheenjohtaja Pertti Hakanen ehdotti jäsenten Antti-Matti Mattila, Leena Mattila ja kaupunginhallituksen I varapuheenjohtajan Jenni Jokisen kannattamana, että asian käsittely jätetään pöydälle lisävalmistelua varten. Kaupunginhallituksen jäsen Kari Kaaja ehdotti jäsenten Wilhelm von Nandelstadh ja Leena Saarela kannattamana, että asia käsitellään tässä kokouksessa. Kun kaikki pyydyt puheenvuorot oli käytetty, puheenjohtaja päätti keskustelun. Kun oli tehty pöydälle jättämistä koskeva kannatettu ehdotus, puheenjohtaja teki äänestusehdotuksen, jonka kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä kaupunginhallituksen puheenjohtaja Pertti Hakasen ehdotus sai kuusi (6) ääntä (Jenni Jokinen, Mirva Iso-Kukkula, Antti-Matti Mattila, Leena Mattila, Jarkko Mäkipää ja Pertti Hakanen) ja jäsen Kaajan ehdotus neljä (4) ääntä (Kari Kaaja, Minna Isotalo, Wilhelm von Nandelstadh ja Leena Saarela). Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päättäneen äänestyksen jälkeen äänin 6 - 4 hyväksyä kaupunginhallituksen puheenjohtaja Pertti Hakasen ehdotuksen ja jättää asian käsittelyn pöydälle. Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Päivi Pelttari ilmoitti olevansa esteellinen asiassa (yhteisöjäävi, Keikyän Museo- ja Kotiseutuyhdistys ry:n johtokunnan jäsen). Jäsen Pelttari poistui kokoustilasta asian käsittelyn ajaksi.

Lisätietoja hallintojohtaja Tapio Rautava, puh. 040 488 0202